

**ЦЕНТРАЛЬНА МІСЬКА ПУБЛІЧНА
БІБЛІОТЕКА**

**ІНФОРМАЦІЙНО - БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ВІДДІЛ**

Масове Хрещення 988 року

Бібліографічний покажчик

Краматорськ, 2018

Укладачі:

Победаш Г.А.

Труш Н.В.

Комп'ютерний набір:

Победаш Г.А.

Відповідальний за випуск:

Труш Н.В.

Масове Хрещення 988 року [Текст] : бібліографічний показник / укладач.: Победаш Г.А. – Краматорськ: ЦМПБ, 2018. - 14 с.

День хрещення Київської Русі - України, відзначається щороку двадцять восьмого липня - в день пам'яті святого рівноапостольного князя Володимира – хрестителя Київської Русі.

Хрещення Київської Русі - процес прийняття і поширення християнства на Русі.

Це свято є в українському календарі з 2008 року. На державному рівні його встановили з нагоди 1020-річчя хрещення Київської Русі, що, як відомо, відбулося у 988 році. Того року мешканців Києва хрестив князь Володимир Перший Святославович. Далі процедуру хрещення провели й в інших містах. Християнство стало масовою релігією на Русі, хоча далеко не всі одразу погодилися відмовитися від язичництва.

Ключова подія - масове хрещення 988 року мешканців Києва, а згодом інших міст держави князем Володимиром Святославичем, у результаті чого християнство стало провідною релігією на Русі.

Утвердження християнства на Русі - тривалий складний процес, що розтягнувся у часі на багато століть нашої ери, пройшовши у своєму розвитку кілька важливих стадій: спонтанного проникнення християнських ідей і цінностей до язичницького середовища, боротьби християнства та інших світових релігій за сфери впливу, проголошення християнства державною релігією Київської Русі, протистояння язичницького суспільства новій ідеології.

На момент прийняття християнства у суспільстві Київської Русі існувала велика кількість різних віровчень і напрямків, серед яких слід відмітити язичництво, християнство, мусульманство, юдаїзм. Таким чином, перед Володимиром Великим, постало складне завдання - вибрати одне з віровчень про єдиного Бога, кожне з яких мало значну частину своїх прибічників на землях Русі - християнства грецького або латинського, ісламу чи юдаїзму як державне віровчення.

До найвідоміших вітчизняних джерел фахівці відносять твори теоретиків київського християнства: «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона (бл. 1053 рр.), «Послання до смоленського пресвітера Фоми» наступного митрополита-русича Климента Смолятича (?-1154 р.), «Послання до братії» Луки Жидяти, «Пам'ять і похвалу Володимирові» Якова Мниха (11 ст.), «Повість временних літ» і «Житіє Феодосія Печерського» Нестора (бл. 1056-після 1113 рр.), «Києво-Печерський патерик» та інші.

Хрестити Київську Русь і проголосити християнство державною релігією припало князю Володимирі Великому. Прийшовши до влади за допомогою варязької дружини і язичницької еліти, Володимир задля їхніх інтересів запровадив язичницький пантеон богів. На місці старого капища, де стояла подоба Перуна, з'являються 7 різноплемінних богів — Перун, Дажбог, Хорс, Стрибог, Сімаргл, Мокош, Велес.

Але трохи згодом Володимир переконався, що для зміцнення держави та її престижу потрібна нова віра. Київська держава підтримувала найтісніші стосунки з Візантією - найбагатшою, могутнішою і найбільш культурно впливовою державою того часу. Так він вирішив прийняти християнство та охрестити весь свій народ.

Після офіційного хрещення киян у 988 *християнство* стає державною релігією Київської Русі. Християнізація Русі йшла поступово за водними шляхами, спершу її прийняли більші осередки, пізніше провінція. Не всюди цей процес відбувався без опору, як у Києві. Головний опір чинили служителі язичницької віри — «волхви», вплив яких на південних землях Русі був незначний. Натомість на півночі у Новгороді, Суздалі, Білоозер'ї вони підбурювали населення до відкритих виступів проти християнських священиків

Для унормування церковного життя у своїй державі, Володимир видав Устав, призначивши десятину на утримання церкви, та визначив права духовенства: Володимир намагався дати структурне оформлення нової релігії, подібне до візантійського. Перша згадка про митр на Русі відома з 1037, хоч - раніше мусив бути архієпископ, який наглядав над руською церквою. Першим митрополитом, який згадується, був грек Теотемпт. Християнство, проповідуючи милосердя та християнську любов - підвалини цивілізованого і мирного життя, об'єднало релігійно велику державу Володимира і позитивно вплинуло на мораль керівної верхівки і населення.

Християнізація України-Русі зміцнила державну єдність, освітила владу великого князя і його «божественний» авторитет, сприяла розвиткові культури, поширенню писемності, створенню перших шкіл і бібліотек. Цим актом Київська держава остаточно визначала своє місце в Європі, увійшовши як рівноправна до кола християнських народів. Значно розширилися її політичні, економічні та культурні зв'язки з багатьма європейськими

країнами, насамперед з Візантією, Болгарією, а також Польщею, Угорщиною, Чехією, Німеччиною, Римом, скандинавськими державами.

Бібліографія

63.3(4УКР)

А 40

Акопян, А. Г. История Украины [Текст] : учеб. пособие. Ч. 1. С древнейших времен до 1917 г. / А. Г. Акопян, Т. Г. Акопян, В. Л. Суткова. - Артемовск : [б. и.], 1994. – С.15

Имеются экземпляры: ЧЗ (1)

63.3(4УКР)

А 82

Аркас, М.М. Історія України-Русі [Текст] / Микола Аркас ; [передм., комент В. Г. Сарбея]. - Факс. вид. - К. : Вища шк., 1990. – С.456 с. : іл., фото. - (Пам'ятки історичної думки України).

Имеются экземпляры: КХ (1)

86.37

Б87

Брайчевский, М. Ю. Утверждение христианства на Руси [Текст] / М. Ю. Брайчевский. - К. : НАУК.ДУМКА, 1989. - 296 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

86.37

В 24

Введение христианства на Руси [Текст] / А.Д. Сухов, А.Г. Кузьмин, А.П. Новосельцев, АН СССР, Ин-т философии; Ред. А.Д. Сухов. - М. : Мысль, 1987. - 302 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4Укр)

В 27

Велика історія України від найдавніших часів [Текст] : у 2-х т. Т.1 / Зладив М. Голубець. - К. : Глобус, 1993. – С.124

Имеются экземпляры: КХ (1)

86.37

Г61

Головащенко С.І. Історія християнства [Текст] : Курс лекцій / Головащенко С.І. - К. : Либідь, 1999. - 349с.

Имеются экземпляры: ЧЗ(1)

67.1(4Укр)

Г75

Грабовський С. Нариси з історії українського державотворення [Текст] / С. Грабовський, С. Ставрояні., Л. Шкляр. – К. : Генеза, 1995. – С.64.

Имеются экземпляры: КХ(1)

63.3(4Укр)

Г91

Грушевський М. С. Ілюстрована історія України / М. С. Грушевський. – К., 1992. – 544 с. – (Пам'ятки історичної думки України).

Имеются экземпляры: КХ(1)

63.3(4УКР)

Г91

Грушевський, М. С. Ілюстрована історія України [Текст] : репринтне відтворення видання 1913 року / М. С. Грушевський. - К. ; Львів : [б. и.], 1990. - 526 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(2Укр)

Г91

Грушевський М. С. Історія України-Руси : в 11 т., 12 кн. / М. С. Грушевський – Репр. вид. – К. : Наук. думка, 1991. – Т. 1 : (До початку XI віку). – 648 с. – (Пам'ятки історичної думки України).

Имеются экземпляры: КХ(1)

86.37

Д 81

Дулуман, Е.К. Введение христианства на Руси: легенды, события факты [Текст] / Е. К. Дулуман. - Симферополь : Таврия, 1988. - 184 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4УКР)

Ж91

Журавльов, Д. В. 100 ключових подій української історії [Текст] / Д. В. Журавльов. - Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2013. – С.16-20

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4УКР)

I-90

Історія русів [Текст]. - К. : Веселка, 2001. - 366с. - (Золоті ворота. Істор.б-ка для діт.).

Имеются экземпляры: КХ (1), Ф14 (1), Ф15 (1)

63.3(4УКР)я73

И90

Історія України [Текст] : учеб. пособие для вузов / под общ. ред. Р. Д. Ляха. - Изд.3-е. - Донецк : Центр подготовки абитуриентов, 2002. – С.35

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4УКР)41

I-90

Історія хрещення Київської Русі [Текст] / уклад. В. Ф. Бокієвський. - К. : ТОВ "Вид-во Кондор", 2013. - 64 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4УКР)я7

I-90

Історія України [Текст] : Навч.посібник / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій. - 3-е вид.,доп.й переробл. - К. : Альтернативи, 2002. - 472с.

Имеются экземпляры:КХ (1)

86.37

К 16

Как была крещена Русь [Текст]. - 2-е изд. - М. : Политиздат, 1989. - 319 с.

Имеются экземпляры: Кх (1)

86.372

К11

К истокам духовности [Текст]: Книга для чтения по истории Киевской Руси. - Донецк : Новый Мир, 2005. – С.155-247

Имеются экземпляры: КХ (1)

Крещение Руси // Большая советская энциклопедия : в 50 т. – М., 1953. – Т. 23. – С. 380

Имеются экземпляры: ИБО(1)

63.3(4УКР)я2

I-90

Історія України [Текст] : Універсальний ілюстрований довідник / уклад. В. К. Губарев. - Донецк : БАО, 2008. - 576 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

86.372

К80

Крещению Руси - 1020 лет [Текст] : Сценарии и метод.материалы / сост. Г. Н. Ляхова. - Донецк : [б. и.], 2008. - 56 с.

Имеются экземпляры: МО (1)

86.3

К85

Крывелев, И. А. История религий [Текст] : очерки в 2-х т. Т.1 / И. А. Крывелев. - М. : Мысль, 1975. – С.188

Имеются экземпляры: ИБО(1)

86.37я7

М86

Моця, О. П. Київська Русь: від язичництва до християнства [Текст] : навч. посібник / О. П. Моця, В. М. Ричка. - К. : Глобус, 1996. - 224 с.

Имеются экземпляры: КХ (4)

86.372

О-36

Огієнко, Іван Іванович. Українська церква: Нариси з історії української православної церкви [Текст] : у 2-х томах. Т. 1-2 / І. І. Огієнко. - К. : Україна, 1993. - 284 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4УКР)4

С36

Сила м'якого знака, або Повернення Руської правди [Текст] / за заг.ред. Л. Івшиної. - Вид. 6-е, стер. - К. : Вид-во ТОВ "Українська прес-група", 2015.- С.82-85; 105-109; 132-143;

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4Укр)

С 81

100 видатних українців. - Київ : Вид-во "Арій", 2006. – С.5-11

Имеются экземпляры: АБ (1)

63.3(4УКР)

С89

Субтельний О. Україна : історія / О. Субтельний – К. : Либідь, 1993. – С. 53–54.

63.3(4УКР)

Т32

Темко, Г. Д. Третій Рим: імперія проти України : іст.-політ.нарис / Г. Д. Темко. - К. : VeeZone, 2004. – С.23-27

Имеются экземпляры: КХ (2)

63.3(4Укр)41

Т 52

Толочко, П. П. Київська Русь [Текст] : научное издание / П. П. Толочко. - К. : Абрис, 1996. - 360 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4УКР)

Т52

Толочко О.П., Толочко П.П. Київська Русь [Текст] / О.П.,Толочко П.П. Толочко О.П. - К. : Видавничий дім "Альтернативи", 1998.

Т.4. - 352с.:

Имеются экземпляры: КХ (1)

86.372

У45

Українська православна енциклопедія [Текст] : в 3-х ч / сост. Л. С. Кукушкин. - Х. : Фолио, 2013. – С.431

Имеются экземпляры: КХ (2)

030(477)

Х82

Хорошевский, А. Ю. 100 знаменитых символов Украины [Текст] / А. Ю. Хорошевский. - Х. : Фолио, 2007. – С.23-79

Имеются экземпляры: ЧЗ (1)

86.372

Х91

Хрестоматія тисячоліття хрещення Руси-України [Текст] / уклад. Л. Храплива-Щур. - Філадельфія ; Торонто : С.К.В.О.Р., 1986. - 320 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4УКР)

Ч-83

Чугуєнко, М. Україна, яка шокує : лабіринти історії / М. Чугуєнко. - Х. : Клуб, 2005. – С.169-197

Имеются экземпляры: КХ (1)

63.3(4УКР)я2

Е68

Енциклопедія історії України: У 10-ти т. [Текст]. Т.10. Т - Я. - К. : Наук.думка, 2013. – С.427

Имеются экземпляры: ЧЗ (1)

В художній літературі

84.4Укр7

Б61

Білик, І. І. Меч Арея [Текст] : роман / І. І. Білик. - К. : А.С.К., 2006. - 384 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

Б61

Білик, І. І. Похорон богів [Текст] : іст.роман / І. І. Білик. - К. : А.С.К., 2006. - 480 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

З-14

Загребельний, П. А. Диво [Текст] : роман / П. А. Загребельний. - Х. : Фоліо, 2006. - 638 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

З-14

Загребельний, П. А. Євпраксія [Текст] : Роман / П. А. Загребельний. - К. : Дніпро, 1987. - 320 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

З14

Загребельний, П. А. Тисячолітній Миколай [Текст] : Роман Ч.1: Полювання на хлястики / П. А. Загребельний. - Х. : Фоліо, 2003. - 400с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Рос7

Л15

Ладинский, А. П. Когда пал Херсонес... Анна Ярославна-королева Франции [Текст] : Ист. романы / А. П. Ладинский. - Симферополь : Таврия, 1989. - 592 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

с Л80

Лотоцький, А. Л. Княжа слава [Текст] : Іст. оповідання / А. Л. Лотоцький. - Львів : Каменяр, 1991. - 232 с.

Имеются экземпляры: КХ (3)

84.4Укр7

Л80

Лотоцький, А. Хрест над Дніпром [Текст] : історичні оповіді про прийняття віри христової на Україні / А. Лотоцький. - К. : Дитяча бібліотека журналу "Соняшник", 1991. - 64 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр1

О-61

Опільський, Ю. Іду на вас; Ідоли пануть [Текст] : іст.твори / Ю. Опільський. - К. : Укр.центр духовної культури, 1993. - 352 с. - (Український історичний роман).

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр1

ст П42

Повість минулих літ [Текст] : літопис / худ. Г. Якутович. - К. : Веселка, 1989. - 224 с.

Имеются экземпляры: КХ (2)

84.4Укр7

С43

Скляренко, С. Д. Володимир [Текст] : Роман / С. Д. Скляренко. - К. : Дніпро, 1987. - 548 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

В періодичних виданнях

Саган, О. Відзначення 1020-ліття хрещення Київської Русі :першооснови та сьогодення духовної традиції українського народу [Текст] / О. Саган // Пам'ять століть. - 2008. - N 3. - С. 6-15.

Булгак, О. В. Життя у Христі [Текст] : до 1020-річчя від часу хрещення України-Руси / О. В. Булгак // Календар знаменних і пам'ятних дат. - 2008. - N 3. - С. 140-150.

Протоієрей, К. Лозинський Перший Київський митрополит Михаїл [Текст] : до 1020-ліття хрещення Київської Русі / К. Лозинський Протоієрей // Українська культура. - 2008. - N 7. - С. 14-18

Білан, А. Свято йти дорогою Христовою. [Текст] : з великим державницьким розмахом пройшли в Києві урочистості, присвячені 1020 річниці хрещення Київської Русі. / А. Білан // Українська культура. - 2008. - N 8. - С.

Машкін, А. "Осанна в вишніх Богу, а на землі - мир !" (або деякі роздуми з приводу святкування у Києві 1029-річчя хрещення Русі) [Текст] / А. Машкін // Історія в школі. - 2008. - N 7-8. - С. 1-8

Біблійна історія та християнська етика [Текст] // Педагогічна майстерня. - 2012. - N 2. - С. 18

Колодчук, Д. Засідання історичного клубу до 1025-річчя Хрещення Русі [Текст] / Д. Колодчук // Історія в сучасній школі : Науково-методичний журнал (до грудня 2011 року виходив під назвою "Історія в школах України". - 2013. - N 6. - С. 22-24.

Ричка, В. М. Anni Mundi: народження християнської країни [Текст] / В. М. Ричка // Український історичний журнал. - 2013. - N 5. - С. 24-39

Сараєва, С. Ю. Мудрий вибор князя [Текст] : Историческая игра / С. Ю. Сараєва // Читаем, учимся, играем. - 2015. - N 4. - С. 46-49.